რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში, კლუბის ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიიღება თფილისში „დროებისა“ რედაქციაში, ქუთაისში ჭილაძის (გერარდის) წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакцію „Дроэба“.

„დროების“ ფასი:

ერთის წლისა . . . 9 მან. | სამის თვისა . . . 3 მან.
ექვსის თვისა . . . 5 მან. | ერთის თვისა . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა

დიდის ასოებით, ასოზე 1 კაპ. [illegible] ასოზე ნახევარი კაპ., წვრილ[illegible] ასოებით სტრიქონზე 8 კაპ.

თუ ხელნაწერები მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდელ წერილს რედაქცია უკანვე არ დაუბრუნებს ავტორს.

განცხადებას მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

ქუთაისში განცხადებას მიიღება ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს ერთი შაური.

ხუთის თვის ხელის-მოწერა.

პირველის აგვისტოდამ ამ 1882 წლის დამლევამდინ

„დროება“

ღირს გაგზავნით 4 (ოთხი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისში—გოლოვინის პროსპექტზე, თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში, კლუბს ქვემოთ.

ქუთაისში—ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба“.

ტელეგრამმა

(„საერთაშორისო ტელეგრაფიის სააგენტოსი“)

პეტერბურღი, 18 აგვისტოს. 16-ს აგვისტოს სარატოვში ერთი პოლიტიკური დამნაშავის სატუსაღოს ბაღში სეირნობის დროს, ორი ვიღაც უცნობი მოვიდნენ ბაღის კედელთან პატარა ეკიპაჟით, რევოლვერით მოკლეს ზედამხედველი, რომელიც დამნაშავესთან იყო გაანთავისუფლეს ტუსაღი და გაიქცნენ. მაგრამ უეცრად გადაუბრუნდათ ეკიპაჟი, დაეწია ხალხი და დაუწყეს ცემა. ტუსაღი და მკვლელი პოლივანოვი, შვილი ბალაშოვსკის მაზრის მებატონესი, ციხეში წაიყვანეს; მესამე მოკვდა ცემისაგან, რომელიც შესწყდა მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსამსახურე მივიდა იქ. ვინაობა მომკვდარისა ჯერ არ არის ცნობილი. საქმე გადაეცა სამხედრო სასამართლოს.

იაპონიის საქმე კორეისთან გადაწყდა. იაპონია დაკმაყოფილდეს.

სახელმწიფო ქონებათა მინისტრი საქმეების გამო წავიდა, დროებით ეს ალაგი კულომზინს უჭირავს.

სომხების კრება

ტფილისი, 20 აგვისტო.

დღეს გაიხსნა ჩვენს ქალაქში სომხების სასოფლო მასწავლებელთა სხდომა. ასზე მეტი მასწავლებელი შეგროვდა თუ სათათრეთიდამ მოსული, თუ სხვა-და-სხვა კავკასიის კუთხიდამ. ამბობენ, ორ კვირაზე მეტს გასწევს ამათი სხდომებიო. საგანი ამ კრებებისა არის პროგრამის შემუშავება, თუ რა გზაზედ უნდა დაადგეს სომხების სკოლებში სწავლა-განათლება.

დიდ ძალი სომხის საზოგადოება მიაწყდა კრების სახლს; გუშინ ხუთას ბილეთზე მეტი იყო გაყიდული. ამბობენ მაყურებლის საზოგადოების რიცხვი ათას ასცილდებაო. აშკარად სჩანს, თუ რა თანაგრძნობით ადევნებს სომხის საზოგადოება თვალყურს თავის საზოგადო საქმეებს. ჩვენ, ქართველების კრებებში კი ოცდა ხუთი კაცისათვისაც ვერ მოგვიყრია თავი, ასე რომ სხდომა რამოდენიმეჯერ უნდა გადავდოთ ხოლმე, რადგან კანონიერი რიცხვი (ჯერ 50 და მეორე ჯერ 25) წევრებისა არ ესწრება და სასროლ თოკით ვიჭერთ ხოლმე ბულვარზე და ბაღებში.

რადგან უმეტეს ნაწილს სასოფლო მასწავლებელთა არა აქვთ შეძლება თავიანთ ხარჯით იცხოვრონ ქალაქში, სომხის საზოგადოებამ მოიხდინა განკარგულება და თავის ხარჯით დაუქირავა სადგომები, გაუწყო სადილვახშამი და აპირებს, გარდა ამისა, თავის სტუმრები არ მოაკლოს სხვა-და-სხვა გვარ განცხრომას.

ყოველთვის და ყოველ ქვეყანაში თაუფასებელი სარგებლობა მოუტანია და მოაქვს ამ გვარ კრებებსა; ჩვენს ქვეყანაში ხომ, რა ლაპარაკი უნდა, ამათი მნიშვნელობა მრავალგვარია. ჯერ ერთი რომ ამ სხდომებში შეამუშავებენ პროგრამმას და გამოიკვლევენ საუკეთესო საშვალებებს, რომელთა საფუძველზე უნდა დამყარდეს რიგიანი, სასარგებლო ქვეყნისა და ხალხისათვის და სულით ამამაღლებელი სწავლა-განათლება; მეორე—ამ კრებებს შეუძლიან უფრო გაამაგრონ ერთობა სხვა-და-სხვა კუთხეში მცხოვრებელთა, კავშირი დასთესონ ერთობის და ძმური გრძნობა; მესამე—სხვა გარეშე ქვეყნებიდგან მოსულნი პირები გააცნობენ სომხის საზოგადოებას იმ ქვეყნების მდგომარეობას, საიდამაც ისინი წამოსულან და საცა სომხობა კი მოიპოვება. უეჭველია ისინი მოიტანდენ ძვირფას მასალებს, ასე რომ ამ მხრითაც ეხლანდელ სომხების მასწავლებელთა კრებას შეუძლია ბევრი რამ სარგებლობა შეჰძინოს სომხობას, რომელიც ასე თავ-განწირულად მუშაობს თავის ხალხის ბედნიერებისათვის. ამ მხრით, ჭეშმარიტად, საქებია ეს ხალხი და იმისი მოწინავე კაცები.

მაგრამ ქართველთათვის მაგალითს რა მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს?!.

დღიური

„შრომამ“ ქეზელის უკანა ნალებით გვიტლინკა; მაგრამ ჩვენ კი აგვცდა—თვითონ „შრომას“ მოხვდა ფერდებში. ნათქვამია: *Своя своихъ не познаша, своя своихъ побіяша.* ბ. ქეზელი გვესაყვედურება, მეგვიპტის თაობაზე ჯერ ხმა არ ამოგვიღიათო. წაიკითხეთ ბ. მე-„შრომელო“ № 172 ჩვენის გაზეთისა, რომელშიაც იპოვით

„დროების“ ფელეტონი, 21 აგვისტ.

შინაური მიმოხილვა

(„ივერია“, № 7 და 8)

„ივერიის“ უკანასკნელ №-ებში ვკითხულობთ ერთობ საინტერესო „შინაურ მიმოხილვას“, რომლის გარჩევასაც ჩვენი მკითხველებისთვის საჭიროდ ვრაცხთ. ეს სტატია უპირველესად შეეხება იმისთანა საგანს, რომელიც შეადგენს ჩვენი ცხოვრების უმთავრეს-მყოფეს ადგილს და რომლის გამოვლენა წარმოგვიდგენს არა მცირედ სიძნელეს. ჩვენ ვლაპარაკობთ ქართველთა და სომეხთ ერთი ერთმანეთ შორის დამოკიდებულებაზე, რომელიც კარგი ხანია ირსებობს და, როგორც ეტყობა, არ ჰქრება, არამედ უფრო და უფრო ძლიერდება და ამით დაიმსახურა ჯეროვანი ყურადღება ჩვენი ინტელიგენციისა და მთელი ხალხისა. ამ კითხვის გარჩევას ჩვენ ამ მოკლე ხანში შევუდგებით ცალკე სტატიაში; აქ კი მას თავს დავანებებთ და მიუბრუნდებით „ივერიის“ „შინაურ მიმოხილვას“.

ავტორი ლაპარაკობს, რომ ჩვენ ქართველები ერი ვართო, რადგანაც გუთანი და მიწა ჩვენ ხელთ არისო. ამ ჭეშმარიტების ვარდა, ბევრით მოსაზრებით მტკიცდება, რომ ჩვენ ერი ვართ. ბევრი ლაპარაკი ამაზე არა ღირს; ვისაც დღემდის არ გაუგია ყოველივე ესე, ის ვერც დღეის იქით გაიგებს მას, ან და, ჯიუტობით გატაცებული, განძრახ არ შეისმენს უბრალო ჭეშმარიტებას.

რადგანაც მიწა და გუთანი არის ჩვენი ცხოვრების და ეროვნობის ბურჯი, ამისათვის, ამბობს მიმომხილველი, საჭიროა მას მივაქციოთ ყურადღება და ყოველ წინ წადგმულ ნაბიჯს მეურნეობის გაუმჯობესობაში უნდა შევხაროდეთო. ამ განძრახვით, ავტორი გვიამბობს მაგალითებს ახალი წესის შემოღებისას ჩვენში შესახებ მეურნეობისა; ეს მაგალითები მას თვითონ უნახავს ქალაქის ახლო, ერთი მებატონის მამულში. აღწერა ამ მაგალითებისა, ჩვენის ფიქრით, საინტერესო იქმნება მკითხველებისათვის, და ამიტომაც სრულად გადმოვბეჭდეთ ჩვენს გაზეთში „შინაური მიმოხილვის“ ის ნაწილი, რომელიც შეიცავს მიმოხილვის ავტორის ნახულს მაგალითებს. აი, რას ამბობს ავტორი:

თუ მამა-პაპურ წესზედ წავიდა საქმე იმ მამულში, საცა ჩვენ ამ საგნისათვის თვალი გვიდევნებია, ერთს დღიურს მიწის მოხვნას, ესე იგი, 1200 ოთხკუთხე საჟენს უნდება არა ნაკლებ რვა უღელი ხარ-კამბეჩი. ესეც მაშინ, როცა ხარ-კამბეჩი კარგს ჯანზეა, თუ არა და ათი უღელი უნდა. ამას სჭირდება ერთი გუთნის-დედა და ოთხიდამ ხუთ კაცამდე მეხრე.

ახლა იფიქრეთ რამოდენა ხარჯის შემოკლება იქნება, რომ ერთი დღიური მიწა მოიხნას ორისა და სამის უღლით, რომელსაც ბევრი-ბევრი ერთი გუთნის-დედა მოუნდეს და ერთი თუ ორი მეხრე. ერთი ხუთად ხარჯი შემოკლებული იქნება საქონელზედ და ერთი სამად მაინც კაცზედ. რომ ეს ასე მოხდეს, რასაკვირველია, სხვა გვარი გუთანი უნდა შემოღებულ იქმნას, იმისთანა გუთანი, რომელმაც ჩვენის მიწის შესაფერი სამსახური გაგვიწიოს, არც ძალიან ძვირი იყოს და არც ისეთი რთული, რომ გატეხისა და მოშლის შემდეგ ძნელად გაკეთდეს და გაიმართოს. ამისთანა გუთანა ანგლობოლგარული გუთანია გოვარდისა № 2, ღირს ქალაქში 25 მანათად და იყიდება არწრუნის ქარვასლაში. ეს გუთანი ვნახეთ ზემოხსენებულ მამულში მუშაობის დროს. გუთნის-დედა ქართველი უბრალო გლეხ-კაცი იყო. ამან რა წამსაც დახედა გუთანს, მაშინვე მიხვდა რა ნაჭერი გუთნისა რას მოასწავებდა. აი ეს, ბატონო, დასავლებელი უნდა იყოსო, აი ეს უსათუოდ ღრმად დასაშვები იქნებაო, აი ეს ბელტის კარგად გადაბრუნებისათვისაო და სხვა ამ გვარი. სწორედ ისეც გამოდგა. შეაბეს ჯერ ორი უღელი კამბეჩი და მოუკიდეს გუთანი ძალიან დაგრძელებულს მიწას, ქვით-კირისავით მაგარს, მაგრამ არა ქვიანს და უძეძგ-ჯაგოს. ორმა უღელმა ადვილად დასძრა მოკიდებული გუთანი. მაგრამ თითონ გუთანი როგორღაც აქეთ-იქით აწუდებოდა და ღრმად არ მოეკიდა. გუთნის-დედამ იმედი არ დაჰკარგა და სთქვა: ამასაც წამალი ექნებაო. შეაყენა გუთანი, ბარი მირს დაუშვა, საგვეთი შესაფერად მოუწყო და თავში ერთის მხრიდამ სოლი მისცა საგვეთს. გუთანი ღრმად მოეკიდა, სწორედ დადგა აღარ მიაწყდა აქეთ-იქით, მაგრამ ორს უღელს კამეჩს დაუმძიმდა გუთნის ტარება. ერთი უღელი ხარი კიდევ ჩაუბეს, გუთანი დიდის მაღავათით წავიდა,

ფელიეტონს: „არაბი ფაშა", ეგვიპტის გმირი. თითონ „შრომა" სად ბრძანდებოდა, ჩვენ რას გვიკიჟინებს, როცა ჩვენზე უწინ მას კრინტიც არ დაუძრავს არაბი-ფაშის თაობაზე.

* * *

რა სიხარულით შევეგებეთ ამ რამდენიმე თვის წინად იმ ამბავს, რომ ჩვენ ქალაქში ცხენის რკინის გზა გვიკეთდებაო. მას უკან, კარგა ხანს, თითქო ჩაჩუმდა ეს საქმე. მერე ხმებიც გავრცელდა, რომ თუ მთავრობა და თუ ქალაქის სამმართველო ვერ მორიგდნენ იმ კაცთან, რომელმაც წარადგინა ამ გზის პროექტიო.—მაგრამ დღეს კი, სასიამოვნოდ ჩვენდა, ვტყობულობთ, რომ აქ რკინის გზას კეთებას უკვე შესდგომიან.

* * *

წელს სეტყვას კახეთის შემდეგ სოფლებში მიუცია მეტის-მეტი ზარალი: მაჭრიანი, ენისელი, აგდომა, შილდა, ჭონდოლი, წინანდალი და სხვ.—ნაზამთრ და დასეტყვილი ყანებს ხელ ახლად ხვნენო და სთესენ სიმინდსაო. მეტად დასეტყვილია კავკასიის მთებში საბალახოებიო და მწყემსებმა აღარ იციან, სით გადენონ ფარებიო.

* * *

ჩვენ გვთხოვენ თიანეთიდამ დავბეჭდოთ ჩვენს გაზეთში შემდეგი ამბავი: ზოგიერთ აქაურ ჩინოვნიკებმა შემოიღეს უკანონო ცოლების ყოლაო. ერთი სუდის ჩინოვნიკს ბ. ჯ... მოუყვანია ერთი გლეხის გასათხოვარი ქალი და იმის ლოლიაობის მეტს აღარას აკეთებსო, სამსახურზედ გული სრულებით აიცრუაო.

მეორე—ბ. ა. სამი-ოთხი დღე გაივლის ერთხელაც არ შევა მაზრის სასამართლოში, სულ თავის დულცინეიას დარაჯობას უნდებაო.

ეს თუნდა ერის კაცნი, მაგრამ მღვდელი რამლა გააგიჟაო. მრთელი მისი მრევლი რომ უზიარებლად ამოწყდეს, ღამე მაინც გარედ ვერ გამოიყვანო. ისიც ვერ მოშორებია თავის გულის საგანსაო.

არა ერთხელ ყოფილა ჩვენს გაზეთში ამ გვარს საქმეზედ საჩივარი სხვა-და-სხვა მხრიდამ, რომ ამ გვარ ამბებს ცუდი ზედმოქმედება აქვთ უბრალო ხალხზედაო, მაგრამ ამის გამგონი ვინ არისო?!.

* * *

გაძლიერებულმა ბორჯომის ტყის ცეცხლმა, რომელსაც დიდი ქარიც ამოუვარდა, ისეთ ნაირად შეაშინა ბორჯომში და აბასთუმანში საზაფხულოდ მოსულნი სტუმრებიო, რომ საჩქაროდ მიემგზავრებიან აქედამაო. ხალხი უფრო იმას შეუშინებია, რომ ცეცხლი ისე ახლოს მოსულა აბასთუმანთან, რომ ლამის სახლებს წაეკიდოსო.

ნეტა, რა საშუალებებია მიღებული ვისგანაც ჯერ არს, ამისთანა საყოველთაო მაზიანებელ უბედურების მოსასპობლად.

* * *

„შრომაში" ვკითხულობთ:

იმ შენიშნვის გამო, რომელიც ჩვენის გაზეთის № 29-ში იყო დაბეჭდილი და შეეხებოდა ორიოდე თფილისის დრამატულის დასის წევრებს, ჩვენ მივიღეთ ბატ. ა. ყაზბეგისაგან გრძელი პასუხი, რომელსაც ადგილის სიმცირის გამო მრთელად ვერ ვბეჭდავთ. ჭეშმარიტების აღსადგენად კი და იმის გულისათვის, რომ ავტორმა ან სხვა ვინმემ წერილის აზრის გადახვაფერება არ შეგვწამოს, ჩვენ გამოვიწერთ იმ პასუხისაგან ნამდვილს სიტყვებს ბატ. ყაზბეგისას, რომელიც კი გარემოებას განმარტებს. ამ განმარტებისაგან მკითხველი ცხადად დაინახავს, რომ ყაზბეგს არ შეეწამება ის დანაშაულობა, რასაც ჩვენი კორრესპონდენტი გვატყობინებდა და რომ ეს წერილი სრულიად არღვევს კორრესპონდენტის სიტყვებს. ამასთანავე ესეც უნდა დავსძინოთ, რომ ბატ. ყაზბეგმა წარმოგვიდგინა ჩვენ ფოთის პოლიცმეისტრის თანამდებობის აღმასრულებელის ჭალანდარიშვილის, მღვ. მაჭაროვისა და ს. კახიძის წერილები, რომელნიც ამტკიცებენ, რომ დანიშნულს დღეს კონცერტი ყაზბეგის ნებით კი არა, საზოგადოების რამდენისამე წევრის სურვილისამებრ იყოო გარდადებული. საზოგადოებას და იმათიც, ვისაც ბილეთები გასასყიდად ჰქონდა, ყველას გამოეცხადათ. რომ ვისაც სურდა ბილეთები დაებრუნებიათ და ვისაც არა, ბილეთი ჩაეთვლებოდათ შემდეგს წარმოდგენაზედ, რომელსაც ვადა იმ დღეს არ დანიშნულა. (შადგილობის გამო, ბ. ყაზბეგის წერილის გადმობეჭდვა „შრომიდამ" [illegible] ვით).

„დროების" კორრესპონდენცია

—

გორი 17 აგვისტოს. რეალურ სასწავლებლის გახსნას დაგვპირდა მმართებელი და საჩქაროდაც შეგვისრულა თხოვნა. აგერ ათი დღე იქნება მოიწერა მაღალმა მთავრობამ, რამდენი შეუძლია შესწიროს ქალაქს თავის მხრით, რომ ეს ჩვენი ნათხოვნი სასწავლებელი გაისხნას. ამ საგანზედ წუხელის საღამოს, შვიდ საათზე, ქალაქის თავისგან მიწვეულნი იყვნენ ხმოსნები.

მალე მოიყარა ხმოსნებმა თუ უცხო ხალხმა თავი. რჩევის ზალა გაჭედილი იყო ხალხით.

წაუკითხა და გააცნო ქალაქის თავმა ხმოსნებს ქალაქის შესავალ გასავალი, ახსნა ისიც, რომ ქალაქი ღარიბიაო. მაგრამ ცხადად ვერ კი გამოთქვა თუ ნურას შევეწევით რეალურ სასწავლებლის გახსნასაო. მეტი წილი ხმოსნებისა გაიძახოდნენ და გულითაც ეს სურდათ, რომ არამც თუ ქალაქის ფული მიეცათ, პერანგებიც არა შურდათ რომ გაეყიდათ და დაეკმაყოფილებინათ, როგორც თავიანთი სურვილი ამ სასწავლებლის გახსნაზე აგრეთვე მართებლობის წინადადება. მაგრამ ზოგნი უტვინონი, უგულონი და მარტო პირადი ინტერესების მიმდევარი ხალხნი გულ გრი-

---

საქონელი სულ მსუბუქად ეწევოდა. მაგრამ გუთნის დედამ შენიშნა, რომ ვიწრო პელტსა ჰჭრის და კარგად ვერ ახრუნებს. პირველისათვის წინადამ დაუყენა და მეორესათვის უკან, საცა ხელის მოსაჭიდი სახელურები აქვს, იქ გაურიდ რკინას მოუშვა, სახელურები ერთმანერთზედ განზედ დადგნენ, ფრთა უფრო ხერხიანად გაიმართა და გუთანმა ისე მშვენივრად ხვნა დაიწყო, რომ უკეთესი ძნელად თუ იქნება. ერთის სიტყვით გუთანი გამოდგა. მემამულემ ღმერთს მადლობა შესწირა, რომ რვა და ათ უღლიანს გუთანს გადურჩა. ორიოდე უცხო გლეხიც იყო გასასინჯავად და იმათაც ძალიან მოიწონეს გუთანი. მხოლოდ ჰსთქვეს ჩვენებურად ღრმად ვერა ხნავსო. ჩვენის ფიქრით, ეგ გუთანი ჩვენში ყველგან გამოდგება, არ ვიცით ქვიანში რასა იქს, თორემ წმინდა მიწაში კი ძალიან კარგი ყოფილა, რაც უნდა ყამირი მიწა იყოს. სიღრმით ჩვენებურ გუთანზედ იქნება ცოტა ნაკლებ ხნავდეს. გამარჯვებით გახარებულმა მებატონემ განიზრახა ორის კიდევ ამისთანა გუთნის ყიდვა.

ამავე მემამულეს მოუტანინებია სამკალი მაშინა ოც-და-ხუთმეტ თუმნად, მაშინა ბუკეის სისტემისაა. წელს იმითი დამკო თავისი ყანები და სხვასაც უმკო. ჯერ გლეხებმა მორს დაიჭირეს მაშინით მკა, ეგ ყანას როგორ მომკისო. მერე როცა მემამულემ თავის ყანებს მკა დაუწყო, მთელი სოფელი, კაცი თუ ქალი, ზედ დაედო საყურებლად. ჩვენის თვალით ვნახეთ ეს სამკალი მაშინა მუშაობაში. მკის მშვენივრად, დაბლა თუ მაღლა ოთხ ვერშოკამდე, როგორც გნებავთ, ერთს თავ-თავს არ გაუშვებს მოუმკალს, ისე ჰპარსავს, როგორც სამართებელი. მაშინას ატარებს ორი უღელი ხარი და ორი უღელიც მარქაფათ ჰყვანდა მემამულეს საცვლელად. ცხენებით ჰსცადა ჯერ, მაგრამ ცხენები ვერ მოიხმარეს მოჯამაგირეებმა მით უფრო, რომ ცხენები ფთხებოდნენ მაშინის ხმაზედ და ფოცხების ტრიალის გამო. მემამულეს იმედი აქვს, რომ სამერისოდ ცხენებს მოამზადებს. მაშინამ, როგორც მოგახსენეთ მშვენივრად მომკო კაი მოზდილი ხოდაბუნი ოც-და-ერთის დღისა და ნახევრისა ორ დღე-ნახევარში. მკის გარდა, ხელეურებს თუ მთელს ძნას, როგორც გნებავთ, მაშინა ისე ფთხილად და კარგად აწყობს, რომ კაცი ხელით ვერ დააწყობს. ერთის სიტყვით, სამკალად უკეთესი არა უნდარა რაც ის მაშინა არის. იმისი წუნი ის არის, რომ პირველი მძიმეა, მეორე—გამოვლაში ხელეურებს, თუ აკრეფილი არ არის, მაშინის თვალი და საქონლის ფეხი ხვდება. ეს ასე არ იქნებოდა, თუ რომ ხარის მაგიერად ცხენები ებმულიყო. იმიტომ რომ ცხენი ვიწროთ იბმის ვიდრე ხარი და მაშასადამე ფეხს ვერ მოახვედრებს მომკილს ხელეურსა. გარდა ამისა ცხენი ხარზედ უფრო ადვილი მოსახმარებელია და ამის გამო სამკალს მთელს სვეს გაატანიებს კაცი და მაშინ მაშინისათვის იმოდენა გზა დარჩებოდა, რომ მაშინის თვალი არ მიეკარებოდა ხელეურს. ათი-თორმეტი ძალიან მარჯვე ბიჭი უნდა, რომ ამ მაშინას ძნა შეუკრას, ისიც უღლო წინადვე მომზადებული აქვს. ხარით დღეში მკის შვიდ დღიურიდამ რვა დღიურამდე, ცხენით, რასაკვირველია, მეტს მომკის.

რაკი გლეხებმა ნახეს მაშინა, მოაწყდნენ მემამულეს ხვეწნით, არა მე მომიმკე, არა მეო. დღიურზედ მუშები ხუთს და ათს შაურიდამ ექვს მანეთამდე იდებდნენ მომკაში იმ არე-მარეში. მემამულემ სამსა და ათს შაურზედ დაუწყო მაშინით მკა და გლეხებს ძალიან გაუხარდათ. პირველი რომ ორ მანეთად ნაკლებ უმკიდა, მეორე რომ მუშის ჭამა-სმა თითქმის ერთი-სამად ნაკლებ უჯდებოდათ, იმიტომ რომ თერთმეტის თუ თორმეტის კაცით ერთს დღეს უმკიდა შვიდს დღიურს, მაშინ როდესაც მაგოდენა ყანას ოც-და-რვა კაციდამ ოც-და-ხუთმეტ კაცამდე ხელით მომკალი მოუნდებოდა. თუ გლეხები იმდურებოდნენ რასმეს, მარტო იმაზედ, რომ მეძნეურები კარგა ვერა ჰკვრენ ძნასაო, ცუდ-უბრალოდ ჰფანტვენო. სამერისოდ, მემამულის რჩევით პირობა დასდეს, რომ ოღონდ მაშინით გვიმკეთო და ძნის შესაკვრელად ნაცვალგარდობას გავაჩენთ ერთმანერთშიაო. მემამულის ანგარიშით მაშინ დღიური შეიძლება მანეთ-ნახევრად ანუ სულ ბევრი-ბევრი ორ მანეთად მოიმკოსო, ყანის პატრონს კა- დღიურზედ ერთი კაცი და ერთის კაცის ხარჯი შეხვდება ნაცვალგარდობაშიო. მაშინამ რაც თვითონ მომკო იმ არე-მარეში და ახლო-მახლო სოფლებში, ხომ მომკო და რაც არა, კრო-მუშას, იმ სოფლებში მოდენულს და მამასისხლად სამკალად ყანების ამღებს, ისე გაუხადა საქმე, რომ ხუთ და ექვს მანეთამდე სულ- დღიურის მომკა სამს მანეთამდე ჩამოასტუნა. ბევრი წყევლა და ქოლვა შემოუთვალეს იმ წურბელა კროებმა მაშინის მომგონსსა.

რასაკვირველია, სამკალი მაშინა სწორე მიწის ყანას კარგადა მკის, მაგრამ არც გვერდზედ მკის ნაკლებ, ოღონდ მსხვილი ლოდი ქვა არ იყოს და კვა- ამ უკანასკნელ შემთხვევაში სამკალი მაშინა უქმია არა გვგონია, რომ [illegible] ლი ყანაც მომკოს. მაინც-და-მაინც [illegible] რომ კაცმა ეს მაშინა იქონიოს. უბ- თუოდ ერთი-სამად იაფად დასჯდება მკასა, გარდა ამისა ჩქარა მომკავს კაცს და მუშის უმოვარობაზე აღარ დაიღონდება და შეწუხდება. ამბობენ, ვთქვათ, ვე- ნიოთ მაგისთანა მაშინაო, რომ [illegible] და მოიმალოს, რა ვუყოთო. მომგონი არა უშავს-რა, იმიტომ-რომ მაშინას [illegible] ტარა გულის-ყური რომ ადევნოს [illegible] მალე მიხვდება, სად რის ხელის შეშობა უნდა და მალე გამართავს. საქმე [illegible] ტეხაა. ამ ბუკეის სისტემის მაშინაზედ უნდა ვსთქვათ, რომ მეტად მგვიდრ-

ლად შესცქეროდნენ ამ ხალხის ცხოვ-
რებისთვის ბედნიერ მოვლენას.

—რად გვინდა რეალური სასწავ-
ლებელიო, რითი უნდა შევინახოთო
და სხვ...

მაგრამ საზოგადოდ მეტმა ხმამ
გადასწყვიტა სამასი თუმანი მისცენ
წელიწადში. ბევრმა ესეც გამოსთქვა,
რომ სახლებიც მიეცა ქალაქს განა-
თლებით და გათბობით სასწავლებლი-
სათვის, მაგრამ უყურადღებოდ დარჩა
ეს წინადადება. მართალია, ეს ეხლა
სამუდამოდ ძნელია ქალაქისთვის, მაგ-
რამ მეორეს მხრით, თუ გონივრუ-
ლად შეუდგება ქალაქი ამ საქმეს,
ახლებს სასწავლებლისათვის ისრე
აგებენ რომ ქალაქს კასსამ ვერც
კი გაიგოს და სამუდამოდაც ხელში
ეყოს. რომელი წყაროდამ, აგერ
მოგახსენებთ. ხალხი საზოგადოდ,
შემდეგ გარდაწყვეტილებისა, რომე-
ლიც დუმამ დაადგინა, დღეს დიდი
და პატარა, მდიდარი და ღარიბი—ყვე-
ლა იმას იძახის: ვაი თუ მთავრობამ
უარი ყოს ჩვენი აღთქმული სამასი
თუმანი და სახლი რომ მიგვეცა, იქ-
ნებ უფრო დაუჯდებოდა მასაო (მთავ-
რობას). არ ემჯობინება, რომ ავირ-
ჩიოთ კამისია, გავმართოთ ჩვენში
ფულის მოწყრა, შევაგროვოთ ფული
რამოდენიმეს ქალაქის სამართველოც
მივაწევა და სამუდამოდ ავაშენოთ
სასწავლებელიო.

ყოვლად გონივრული აზრია. ფულს,
...ბადი საქმეა, საკმაოს შევაგროვებთ.
...რიელი ადგილები ბევრი აქვს ქა-
ლაქს, ქვა, ქვიშა, კლდე, წყალი—მეტი
არ შეიძლება ისე ახლოა, კირი და
აგურის მიწაც ბლომადაა, მხოლოდ
დაამზადე და დასწვი... ერთის სიტყვით
ყოველი მასალა ადვილი მოსახერხე-
ბელია. რაც შეეხება ხის მასალას,
იმედია, ბორის მაზრის თავად-აზნაურ-
ობა შემოსწირავს. იქნება ბორის
ამქრებმაც თითო დღე არ დაზოგონ
აქ თავიანთი ჯანი და იმუშაონ,
რადგან შენდება ტაძარი სამეცნიერო,
რომელშიაც არ იქნება მდიდარ-ღარი-
ბობა, რომელიც ყველასთვის ერთია.

ასე, ამ რიგად ჩვენთვისაც საკეთილ-
დღეო საქმეს გავაწყობთ და მთავრო-
ბასაც დავეხმარებით, რომელმაც ესე
უცბად ინება ჩვენი წადილის სისრუ-
ლეში მოყვანა.

ალ. თუთაევი.

უცხოეთი

ეგვიპტის ამბები

თითქო ეგვიპტელებმა ერთი მარ-
ტო ინგლისი არ იკმარეს მტრად და
მებრძოლად, რომ მეორე ევროპის
სახელმწიფოც გადიმტერეს, რომელ-
მაც შესაძლოა, ამ დღეებში გაიყვა-
ნოს თავის ჯარი ეგვიპტეში. ეს სა-
ხელმწიფო გახლავსთ ავსტრია, რომ-
ლის რამოდენიმე აფიცრები და მატ-
როსება ერთის ავსტრიის გემისა ეგვიპ-
ტელების გარნიზონმა აბუქირთან დაა-
ტუსაღა ამ დღეებში.

არაბის საქმეები ვერ მიდის კარ-
გად.—ინგლისელები სცდილობენ დაი-
მონონ არაბი, სანამ პორტასთან მო-
ლაპარაკება არ გაწყვეტილა და მერე
კი ოსმალეთის დაუხმარებლადაც
დაალაგებენ საქმეებს.—სამზღვარ გა-
რეთის გაზეთები შეპცდარად ხედიან
ხონთქრის აზრს—რომ არაბის დამო-
ნებით მოისპობა ყოველი არეულობა
ეგვიპტეშიო.—ზოგს გაზეთებში არა-
ბიმ მტარვალის და სხვა უარესი სა-
ხელიც დაიმსახურა, მაგრამ ბევრ მა-
გალითებით არ მართლდება ეს აზრი.

ქაირში მცხოვრებ ევროპიელები
გააფრთხილა არაბიმ, რომ პასუხს
ვერ აგებს, იმათ რომ ცუდი რამ მოუ-
ვიდეთ, რადგან ის თავის ჯარებით გა-
დის ამ ქალაქიდამ.—სუეზის არხში
ყველა ალაგები ინგლისელების ხელ-
შია. ამათ აუკრძალეს ხომალდების
ცურვა ამ არხში.—ლესსეპსი დაუღა-
ლავად მოქმედებს, რომ მისი შრო-
მით გაყვანილს სუეზის არხს სამუდა-
მოდ არავინ დაუპატრონდეს.

—

საფრანგეთი. შინაგანი მდგომა-
რეობა საფრანგეთისა საყურადღებოა
ამ ჟამად. რესპუბლიკელებს შორის
თითქო განხეთქილება სუფევს. პალა-
ტაში არ მოჩანს ერთი ღირსეული
წინამძღვარი, რომელიც გაუძღვეს
უმეტესობას. აქედან წარმოდგება პა-
ლატის არ მოსახდომი გარდაწყვეტი-
ლებანი, ამითი გარდაცვლა-გარდმო-
ცვლა და ხშირი ცვლა თვით კაბინე-
ტისა გამოცდილებით მტკიცდება,
რომ თუ ძნელია გამბეტტასთან მოქ-
მედება, უიმისოდ კიდევ უფრო ძნე-
ლი ყოფილა, რომელიმე საქმის კუ-
დის გამობმა.

განცხადებანი

**ინგლისის მაღაზიაში ახლად მი-
ღებულია** დიდ ძალი ჩაი პირველი
მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე
სხვაგან. იქვე **იყიდება:** პარუსინა 40
კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები
10 კაპ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ,
მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად
და სხვ. (100—99)

მოსეს ვართანიანცის

სტამბაში

მიღებულია ახალი რუსული, სო-
მხური და ბევრი სხვა ენების შრიფ-
ტიც. სხვათა შორის მიღებულია

ქართული შრიფტიც.

მიიღება ყოველ გვარი შეკვეთა—
ბეჭდვა წიგნებისა ჟურნალ-გაზეთები-
სა და სხვ. (5—5)

მაღაზია

სალიანის თევზეულისა

უცხადებს საზოგადოებას, რომ მან
ახლად მიიღო სალიანში მარტში დაჭე-
რილი თევზეული საგანგებოდ მომზადე-
ბული და ისყიდება წვრილადაც და პარ-
ტიითაც. აქვე ისყიდება ყოველ დღე მო-
ხარშული თევზეული. მაღაზია იმყოფება
თამამშოვის ქარვასლის ქვეშ. (12—10)

...მეტნავად ის ნაჭრები მაშინისა, რო-
...ლნიც მცირია და ძნელად საკეთები. თუ
...უჭირდება რამე მაშინას, წვრილმანი რამ
...უჭირდება და ეს წვრილმანი რომ კაცმა
...ნადაწვრილ ოდესიდამ დაიბაროს და მზა-
და ჰქონდეს გატეხილის და წამხდარის
მოსაცვლელად ადვილი საქმეც არის და
...ბევრი რამ დაჯდება. ყოველს ნა-
...თავისი ნომერი აქვს. ვისგანაც მა-
შინას იყიდით, იმას რომ მისწეროთ ამა
ამ ნომრის ნაჭრები გამომიგზავნეო,
...რვა დღეზედ მოგივათ. რასაკვირვე-
ლია, ეს თადარიგი წინადვე უნდა დაი-
...როს მემამულემ. მინამ მკა და მუშაო-
ბა დაიწყობა, თორემ მერე გვიანღა იქნე-
ბა. გარდა ამისა, ეხლა ქალაქში ყველა-
...ეს აკეთებენ, თუმცა მცირედ კი ასე,
რომ ისევ ადგილიდამ დაბარება ჯობია.
...დგან ვისაც მაგ გვარი მაშინა აქვს
...იქცევიან, რომ დადგება იანვარი თუ
..., გასინჯვენ მაშინასა და რაც აკლია
...მრებით აღნუსხვენ და იბარებენ ერთი-
...ორ-ორ და სამ-სამ ნიმუშს ყოველ
შემთხვევისათვის.

ერთის სიტყვით, სამკალი მაშინაც გა-
...ხდება, თუმცა ზემოხსენებულ მემამულეს
...უცოდინლობით საქმე ისე ვერ მოეწყო,
როგორც რიგია და თუმცა მაშინას მა-
...ინისტიც საყოლა. მემამულე ეხლა გულ-
დაჯერებულია, რომ სამეორისოდ გამოუც-
დელობას ადგილი აღარ ექნება და სამკა-
ლი მაშინა თავის დანიშნულებას უნაკ-
ლოდ აასრულებს. ეს იმედი ამ მაში-
ნის წყალობით ისე ძლიერად ჩაესახა
გულში, რომ საკუთრავად აპირობს ორი-
სა თუ სამის მაშინის დაბარებას სხვა-
და-სხვა სისტემისას. მე ჩემს სარჯს გა-
მოვალო, ამბობს და ხალხსაც რამოდე-
ნადაც შესაძლო იქნება გავუიაფებო მკა-
სა ამ ცხარე და გასაჭირს მუშაობას,
რომელსაც მიწად-მოქმედის ჯიბიდამ კაი
მოზდილი და საგრძნობელი ლუკმა მი-
აქვსო და რომელსაც ზოგჯერ მუშასაც
ვერ უშოვის ხოლმე თავის დროზედ.

ერთი უდიდესი ხარჯი, ძლიერი ჯავა
საქონლისა და კაცისათვის ჩვენში ლეწვაა.
ზემოხსენებულმა მებატონემ გვითხრა,
ყველაფერი ვიანგარიშეო დაწვრილებით
ევროპიულადაო და გამოდისო, რომ მე-
ბატონეს თვითო კოდის გალეწვა უჯდე-
ბა ერთი მანათი და ოც-და-რვა კაპეიკი,
გლეხს—ოთხ აბაზ-უზალთუნი და რვა
კაპეიკიო, დროს დაკარგვას, საქონლისა
და კაცის დაუძლურებას კი აღარ ვანგა-
რიშობო. გლეხს იმიტომ უჯდება მება-
ტონეზედ იეფადაო, რომ თავის საქმეს
თვითონ დაჰხსტრიალებს თვალ-მოუცვლე-
ლადაო და მებატონე კი მოჯამაგირის
ანაბარად არისო უფრო ხშირად. ეხლა
იმ ზემოხსენებულს მემამულეს დაუბარე-
ბია სალეწი მაშინა, ას ორმოც-და-ათ
თუმნამდე უჯდება. ამასთანავე ადგილი-
დამვე მემაშინეც მოუწვევია და დღე-დღე-
ზედ მოელის ერთსაც და მეორესაც. მა-
შინა ლეწს თურმე ათის საათის განმა-
ვალობაში 450—ათეულს, ანიავებს პურს,
აცხავებს, არგვევს, ტომრებში აწყობს და
ტომრები კიდევ თვითონვე გადააქვს ას-
ლო მიტანილს ურემზედ. უნდება თურმე
რვა ცხენი და თექვსმეტი მარჯვე მუშა.
მაშინა ისეა თურმე მოწყობილი, რომ
სადაც გნებავთ, იქ წაიღებთ სარებით, თუ
ცხენებით და ალეწვინებთ. ერთი დიდი
წუნი მაშინისა ის არის, რომ ბზეს არ
აკეთებს. მემაშინე, რომელიც ეხლა მემა-
მულესა ჰყავს, იმედოვნებს, რომ ბზის
საკეთებელიც გააკეთდებაო, მხოლოდ
იმის შიში აქვს, რომ კაი თუ რვა ცხენ-
მა ვეღარ ამუშავოსო და მეტი მოუნდე-
სო. გლეხები იძახიან, კარგი იქნებოდა,
რომ ბზეც გაეთებინაო, მაგრამ უმაგი-
როსასაც შევიფერებთო, ოღონდ ისე მა-
ლე ლეწოს, როგორც ამბობენო, პური
განიავებული და გარჩეული გამოიყვანოს
და ნამჯას არ გადაყოლოსო. ნამჯას
საბზეებთ ჩვენ თვითონ გავლეწავთო. ამ
შემთხვევაში რაკი კალოზედ შეგვა, გა-
ნიავება, გაცხავება საჭირო აღარ იქნებაო,
და მარტო საბზეად გალეწვაზედ მიდ-
გება საქმე, ადვილად გავუძღვებითო.
გლეხებმა ჰსთქვეს, რომ ათის თავს სი-
სრულით მივცემთო, თუ მართლა მაშინა
ეგეთი გამოდგებაო. ამ სახით იმ მება-
ტონის ანგარიშით კოდი პურის გალეწვა
სამ შაურად დაუჯდება გლეხსაო. თუ
ყოველივე ეს გამართლდა, დიდი შეღავა-
თია; სად თითქმის მანათი და სად სამი
შაური? მთელს იმ არე-მარეს, სადაც ის
მემამულეა, ოთხ-ხუთ თვეზედ გაულეწს
მოსავალსა, იმიტომ-რომ მაშინა ზამთარ-
ზაფხულს თურმე დაუყოვნებლივ მუ-
შაობს. სოფლები გარშემო ახლო აქვს,
მაშინის გადატან-გადმოტანაში ბევრი
დრო არ მოუნდება. წელს კი რაღა იქ-
ნებაო, ამბობს მემამულე, და სამეორისოდ
მაშინას ერთს შუა-გულს ადგილას დავდ-
გამო, რომ ვისაც უნდა, როგორც წის-
ქვილში საფქვავი ისე ძნა მოიტანოსო,
იქავ გავულეწ და ჩავაბარებო. თუ მართ
ლა ათის საათის განმავალობაში ოთხას
ორმოც-და-ათს ათეულს ლეწავსო, ამ-
ბობს მემამულე, მაშინ იმედი მაქვს, უფ-
რო იეფად დავუწყო ლეწვაო.

ღმერთმა ჰქნას ეს გზა მიწად-მოქმე-
დობის წარმატებისა კარგად გაიკვლიოს და
კარგად გაიკვალოს. გლეხები ამბობენ,
რომ მკა და ლეწვა რომ ეგრე გაადვილე-
დეს, დიდ-ძალი ხალხი ხელს მოჰკიდებს
ხვნასაო და ვინც აქამომდე ერთს დღიურს
ხნამდაო, ის ერთი-ორად, ერთი-სამად
მოხნავსო, რადგანაც ამ წყეულ კალოს
და მკასა იმოდენა ხარჯსა და დროს
აღარ მოანდომებსო. მართალია, მიწები
დაძვირდებაო, მაგრამ ეგეთი გაადვილე-
ბული მკა და ლეწვა მიწის სიძვირეს ად-
ვილად აგვატანინებსო. ერთი-ორად რომ
მეტი მიწა შემუშავდეს მაინც ჩვენს ქვე-
ყანაში პურისა და სხვა ამ გვარის მო-
სავალსა, მაშინ ჩვენი ქვეყანა არამც თუ
პურს და ქერს სხვიდამ მოიტანს, არამედ
თვითონ უწილადებს სხვასაც.

ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ

ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲗᲐ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲗᲐᲕᲐᲓ-ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲗᲐ ᲡᲐᲐᲓᲒᲘᲚ-ᲛᲐᲛᲣᲚᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡᲐ, 1 ᲘᲕᲚᲘᲡᲡ 1882 ᲬᲔᲚᲡᲐ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲐᲥᲢᲘᲕᲘ.

წოდება ანგარიშთა.	მან.	კაპ.
ხანგრძლივი სესხნი:		
ა) სასოფლო ადგილ-მამულზე, 43 1/2 წლით 878,100	3,297,500	„
ბ) ქალაქის მამულებზე, 18 7/12 წლით 2,419,400		
გ) მოკლე-ვადიანნი 3 წლით	98,325	„
ვადაზე გადასახადი ფული, რომელსაცა აქვს ლგოტა .	153,509	4
ვადას-გადაცილებული	47,494	13
დასაბრუნებელი ხარჯები.	9,360	99
მიმდინარე ანგარიშები:		
ა) სახელმწიფო ბანკის ტფილისელს განყოფილებაში . . . 6,825 მ. 3 კ.		
ბ) ტფილისის საურთიერთო კრედიტის საზოგადოებაში . . 58,139 მ. 46 კ.	66,123	66
გ) ტფილისის სავაჭრო ბანკში . 1,159 მ. 17 კ.		
საწევრო ფული ტფილისის საურთიერთო კრედიტის საზოგადოებაში.	30	„
ბანკის საკუთრო სარგებლიანი ქაღალდები:		
ა) სახელმწიფონი, შენახულნი სახელმწიფო ბანკის ტფილ. განყოფილებაში (249,000) 230,631 მ. 74 კ.	274,186	30
ბ) სხვა-გვარი სარგებ. ქაღალდ. (48,300) 43,554 მ. 56 კ.		
სარგებლიანი ქაღალდები:		
ა) საზოგადო საჭიროებათა თანხა . . (8,100)	7,452	„
ბ) სასტიპენდიო . . . . (5,600)	5,016	60
გირავოს ფურცელ., საკომმისსიოდ მიღებულნი (255,000)	204,750	„
კუპონებში გადახდილი ფული	94,608	„
ტირაჟში გამოსულს გირავოს ფურცლებში. . .	34,400	„
გირავოს ფურცელნი, მოსასპობლად შემოსულნი. .	9,900	„
სხვა-და-სხვა დებიტორები.	3,100	„
ხარჯები ბანკისა:		
ა) მმართველობაზე და სხვა-რამეებზე. . . .	16,295	41
ბ) მოწყობ-მორთულობაზე	3,470	8
კასსა:		
ნაღდი ფულით	17,572	27
გირავოს ფურცლებით 68,200		
	4,343,093	48

შენიშნვა. გირავოს ფურცელნი შესანახავად. 24,100.

ᲞᲐᲡᲡᲘᲕᲘ.

წოდება ანგარიშთა:	მან.	კაპ.
ძირის თავნი	476,973	97
სათადარიგო თანხა.	20,467	45
საზოგადო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებელი თანხა .	35,856	26
სასტიპენდიო თანხა.	5,210	81
მიმოქცევაში მყოფნი გირავოს ფურცელნი:		
ა) 43 1/2 წლიანნი . . 878,100	3,297,500	„
ბ) 18 7/12 წლიანნი . . 2,419,400		
თავნის მოსასპობელი თანხა:		
ა) 43 1/2 წლიანნი . 2,937 მ. 82 კ.	49,064	55
ბ) 18 7/12 წლიანნი . 46,126 მ. 73 კ.		
სარგებლის თანხა:		
ა) 43 1/2 წლიანნი . 26,401 მ. 75 კ.	98,653	22
ბ) 18 7/12 წლიანნი . 72,251 მ. 47 კ.		
ყოველ-წლიური შემოსატანი ფული შესადგენელად სამირო და სათადარიგო თანხათა და სხვა . . .	34,647	50
სარგებელთა მოკლევადიანთა სესხთა	2,654	„
ერთ-დროებითი შემოსატანი ფული	5,163	16
ჯარიმა.	4,154	21
სხვა-და-სხვა სარგებელი	11,763	9
გადასაცემი ფული.	3,546	97
ტირაჟში გამოსულნი გირავოს ფურცელნი. . .	86,900	„
ფული, გადადებული კუპონების საზღვეველად . .	187,038	„
ვადას-გარეთ მოსასპობელი სესხი:		
ა) გირავოს ფურცლებით	9,900	„
ბ) ნაღდი ფულით	420	„
სხვა-და-სხვა კრედიტორები	2,431	17
ღერბის ხარჯი	203	70
კომმისსია და კურტაჟი	148	93
ბანკის კორრესპონდენტები	9,617	36
ცეცხლის ზარალი	779	13
	4,343,093	48

მაქვს პატივი გამოვუცხადო საზოგადოებას, რომ

ᲛᲝᲛᲘᲕᲘᲓᲐ ᲑᲐᲥᲝᲓᲒᲐᲜ ᲜᲐᲕᲗᲘ,

რომელსაც გავყიდი არა ნაკლებ ერთის ბოჩკისა. კანტორა იმყოფება მიხაილოვის ქუჩაზე № 42, ჩემს საკუთარს სახლში. აგრეთვე მყიდველთ შეუძლიანთ მიმართონ დვორცოვის ქუჩაზედ შტაბის პირდაპირ მერაბოვის მაღაზიაში. ფასი იქმნება ყველასთვის ერთ ნაირი. გასყიდვა იწყობა დილის 8 საათზედ პირველ საათამდე. პირველს სეკტემბრიდამ მექნება სკლადები: ალდაშას, ელისავეტოპოლში, აქსტაფაში, მიხაილოვკას, ქუთაისს და ფოთს.

(10—3) ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ-ᲫᲔ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲕᲘ.

ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ.

ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘ, ანუ ყრმათათვის საკითხავი წიგნი უმცროსს კლასებში სახმარებელი, შედგენილი ი. გოგებაშვილისაგან, დაიბეჭდა მეოთხე შეცვლილი გამოცემა და ისყიდება გრიქუროვის წიგნის მაღაზიაში, კუკიის ხიდის ყურთან. ფასი თხუთმეტი შაური. სასწავლებლებს და კერძო პირებს, რომელნიც იყიდიან ნაღდს ფულზედ ერთად თხუთმეტს ეგზემპლიარისა, ანუ მომეტებულსა, დაეთმობა ეგზემპლიარი თოთხმეტ შაურად; ვინც ოც-და-ათს ეგზემპლიარს იყიდის, წიგნი მიეცემა ცამეტ შაურად. ფოსტისათვის უნდა დაემატოს სამი შაური.

ᲥᲐᲠᲢᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲘ, მეორე შევსებული გამოცემა; ისყიდება იმავე მაღაზიაში. ფასი სამი აბაზი; ვინც ათს ეგზემპლიარს იყიდის, კარტა მიეცემა თერთმეტ შაურად, ოცი ეგზემპლიარის მყიდველს—ათს შაურად.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 20 Августа 1882 г. *Типографія Меликова* გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი